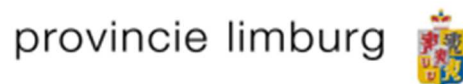




## Landbouweffectrapport N280 Leudal



Oplegnotitie Landbouweffect rapport N280 Leudal

Mei 2021

Colofon

Datum  
Mei 2021

Uitgave  
Provincie Limburg

Bezoekadres  
Gouvernement aan de Maas  
Limburglaan 10  
6229 GA Maastricht

Postadres  
Postbus 5700  
6202 MA Maastricht

Contact  
algemeen telefoonnummer: +31 (0)43 389 9999  
e-mail: [postbus@prvlimburg.nl](mailto:postbus@prvlimburg.nl)  
<https://www.limburg.nl/onderwerpen/verkeer-vervoer/provinciale-wegen/n280-west-leudal/>

Foto voorblad  
N280 (foto's Frans Rouwette)

## Inhoud

|           |   |           |
|-----------|---|-----------|
| <b>1.</b> | <b>Samenvatting</b>                                 | <b>4</b>  |
| <b>2.</b> | <b>Inleiding en aanleiding</b>                      | <b>6</b>  |
| 2.1.      | Inleiding .....                                     | 6         |
| 2.2.      | Aanleiding .....                                    | 6         |
| <b>3.</b> | <b>Wijziging LER ten opzichte van oktober 2020.</b> | <b>8</b>  |
| <b>4.</b> | <b>Uitgangspunten</b>                               | <b>9</b>  |
| <b>5.</b> | <b>Effecten op areaal, bedrijven en verkaveling</b> | <b>11</b> |
| 5.1.      | Nieuwe situatie met extra natuurcompensatie .....   | 11        |
| 5.2.      | Conclusies.....                                     | 12        |
| 5.3.      | Toekomstige ontwikkelingen .....                    | 12        |

## 1. Samenvatting

De N280 is de verbindingsweg tussen Weert en Roermond. Als belangrijke oost-westverbinding is de weg een belangrijke pijler in de gebiedsontwikkeling van de regio Midden-Limburg. Het functioneren van deze verbinding staat echter al ruime tijd onder druk. De doorstroming is op een aantal punten beperkt, de verkeersveiligheid is een punt van aandacht en het verkeer zorgt voor overlast en aantasting van de leefbaarheid bij aangrenzende woongebieden.

Naar aanleiding hiervan hebben gemeenten in Midden-Limburg samen een regiovisie gemaakt: 'Het oog van Midden-Limburg'. In deze visie zijn strategische keuzes benoemd voor het versterken van de regionale economie, de sociale structuur en het verbeteren van het vestigingsklimaat. Een oplossing van de verkeerskundige en leefbaarheidsproblemen op en langs de N280 is een cruciaal onderdeel om de gebiedsontwikkeling tot een succes te maken. Na een studie over de problematiek van de N280 is er een voorkeursalternatief ontwikkeld voor reconstructie van deze weg.

Dit voorkeursalternatief is in een Provinciaal Inpassingsplan (PIP) verankerd. Ter ondersteuning van de besluitvorming over dit inpassingsplan is verplicht een Milieueffectrapportage (MER) op te stellen.

GS heeft in het voorjaar 2018 besloten om naast een Milieueffectrapport (MER) ook een Landbouweffect Rapport (LER) op te stellen. Aan een LER worden geen wettelijke eisen gesteld. De volgende aspecten zijn in de LER N280 Leudal oktober 2020 nader onderzocht:

- Effecten op het areaal landbouwgrond, bedrijven en de verkaveling;
- Effecten op de ontsluiting;
- Effecten op de grondwaterstand.

Als gevolg van de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State inzake het PAS is de procedure echter vertraagd. Als gevolg van deze uitspraak en het besluit van het Rijk om gewijzigde snelheidsregimes (100 km/uur) toe te passen op Rijkswegen is eind 2019/begin 2020 een nieuwe actualisatieronde van het verkeersmodel uitgevoerd. Op basis van de gegevens van dit nieuwe verkeersmodel en de meest actuele versie van de AERIUS-calculator (AERIUS-2020), waarmee de stikstofdepositieberekeningen worden uitgevoerd, is ook de voortoets in het kader van de Wet Natuurbescherming geactualiseerd. Hier uit blijkt dat de reconstructie van de N280 Leudal zou kunnen leiden tot beïnvloeding van de instandhoudingsdoelen van de omliggende Natura 2000-gebieden Leudal en Sarsven en De Banen voor de onderdelen verzuring en/of vermessing (stikstofdepositie).

Om een permanente toename van de stikstofdepositie te voorkomen worden er mitigerende maatregelen genomen om de negatieve gevolgen op het Natura 2000-gebied Sarsven en De Banen te compenseren/te mitigeren. Er worden daarom nog drie landbouwpercelen in Nederweert omgezet (tijdelijk) in (agraris) natuurbeheer en gedeeltelijk onttrokken aan de landbouw. Twee percelen worden tijdelijk ingericht als Schraal grasland (agraris) natuurbeheer) en één perceel wordt permanent ingericht als natuur. Om de landbouw niet te zwaar te belasten is één van de eerdere natuurcompensatiepercelen met de helft verkleind. Vanwege deze toevoeging/wijziging van de natuurcompensatie percelen dient het LER N280 Leudal van oktober 2020 te worden geactualiseerd voor de effecten op het areaal landbouwgrond, bedrijven en verkaveling. Deze oplegnotitie geeft de uitkomsten van deze actualisatie.

Enkele conclusies uit het eerdere LER N280 Leudal worden voor wat betreft de effecten op areaal, bedrijven en verkaveling iets aangepast als gevolg van deze actualisatie, namelijk:

- Het landbouwareaal neemt met ruim 41 ha af, waarvan 5.51 ha tijdelijk ten opzichte van 36 ha eerst;
- De gemiddelde oppervlakte per bedrijf neemt af met slechts 1.3 ha in plaats van 1.2 ha voor de 31 bedrijven in het plangebied;
- Het gevolg op de verkaveling blijft zeer beperkt ook bij de extra natuurcompensatie als gevolg van het stikstofdossier.

## **2. Inleiding en aanleiding**

### **2.1. Inleiding**

De voorgenomen reconstructie N280 Leudal; het gedeelte tussen N273 (Napoleonsweg) en de A2 (Kelpen-Oler), heeft duidelijk invloed op de landbouwsector. De ingrepen in deze reconstructie van de N280 Leudal bestaan uit de aanleg van twee viaducten, vervanging Kelperbrug, twee turbo rotondes, diverse tunnels voor fietsers, voetgangers en fauna en een verdiepte ligging van de N280 bij Baexem. Daarmee worden 3 knelpunten aangepakt namelijk:

- Kelperbrug en omgeving;
- Kelpen-Oler en omgeving;
- Baexem.

De reconstructie N280 Leudal dient de verkeersveiligheids-, doorstromings- en leefbaarheidsproblemen op te lossen.

In de Milieueffectrapportage(MER) die is opgesteld door Wagemaker/Kragten, zijn de milieueffecten in beeld gebracht. Daarbij wordt in beperkte mate de effecten van deze reconstructie van de N280 op de landbouwsector meegenomen. Aanvullend op de MER is door GS in het voorjaar 2018 besloten om een LER op te stellen voor de reconstructie N280 Leudal.

Voor het opstellen van een LER worden in tegenstelling tot de MER geen wettelijke procedurele en inhoudelijke eisen gesteld. Landbouwkundige aspecten die in dit LER nader werden onderzocht zijn:

- Effecten op het areaal landbouwgrond, bedrijven en de verkaveling;
- Effecten op de ontsluiting;
- Effecten op de grondwaterstand.

### **2.2. Aanleiding**

Begin 2019 waren het MER en Ontwerp-PIP gereed om in procedure te brengen. Als aanvullende informatie heeft GS in het voortraject ook besloten om voor de reconstructie van de N280 Leudal een Landbouweffect Rapport (LER) op te stellen. Deze was in oktober 2020 gereed.

Als gevolg van de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State inzake het PAS is de procedure echter vertraagd. Als gevolg van deze uitspraak en het besluit van het Rijk om gewijzigde snelheidsregimes (100 km/uur) toe te passen op Rijkswegen is eind 2019/begin 2020 een nieuwe actualisatieronde van het verkeersmodel uitgevoerd.

Op basis van de gegevens van dit nieuwe verkeersmodel en de meest actuele versie van de AERIUS-calculator (AERIUS-2020), waarmee de stikstofdepositieberekeningen worden uitgevoerd, is ook de voortoets in het kader van de Wet Natuurbescherming geactualiseerd. Hier uit blijkt dat de reconstructie van de N280 Leudal zou kunnen leiden tot beïnvloeding van de instandhoudingsdoelen van de omliggende Natura 2000-gebieden Leudal en Sarsven en De Banen voor de onderdelen verzuring en/of vermesting (stikstofdepositie).

Om een permanente toename van de stikstofdepositie te voorkomen worden er mitigerende maatregelen genomen om de negatieve gevolgen op het Natura 2000-gebied Sarven en De Banen te compenseren/te mitigeren. Voor de gebruiksfase van de N280 is namelijk geconstateerd dat er sprake is van een permanente toename van de stikstofdepositie op de Zwakgebufferde vennen in het Natura 2000-gebied Sarsven en De Banen. Er worden daarom nog twee landbouwpercelen in Nederweert tijdelijk omgezet in agrarisch natuurbeheer en één perceel wordt onttrokken aan de landbouw en

ingericht als natuur.

De twee percelen agrarisch natuurbeheer met een totale oppervlakte van 5.51 ha worden tijdelijk ingericht als Schraal grasland en één perceel met een oppervlakte van 1.94 ha wordt permanent ingericht als natuur. Aanvullend is dit 7.45 ha meer ten opzichte van de 13.5 ha natuurcompensatie uit het LER N280 Leudal oktober 2020. Om de landbouw niet te zwaar te belasten wordt één van de drie eerdere natuurcompensatie percelen met 2.5 ha verkleind. Dus netto neemt daarna de natuurcompensatie met circa 5 ha toe.

Vanwege deze toevoeging/wijziging van de natuurcompensatie percelen dient het LER N280 Leudal oktober 2020 te worden geactualiseerd.

In de eerder opgestelde LER N280 Leudal zijn drie effecten van deze reconstructie bekeken, namelijk de effecten op:

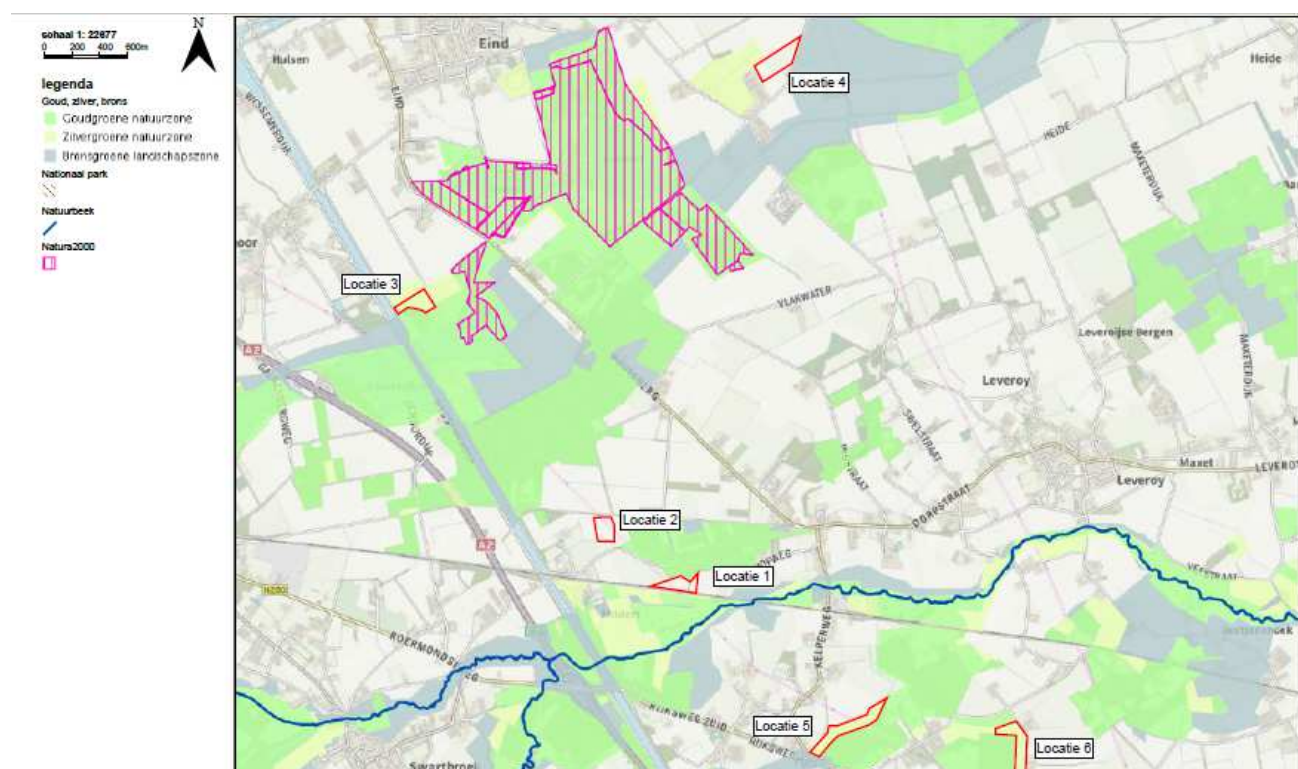
- Het areaal landbouwgrond, bedrijven en de verkaveling;
- De ontsluiting;
- De grondwaterstand.

In deze oplegnotitie wordt nader onderzocht welke gevolgen de wijziging heeft van de natuurcompensatie percelen op het areaal landbouwgrond, bedrijven en de verkaveling. Op de andere twee onderdelen, de ontsluiting en de grondwaterstand heeft deze wijziging van de natuurcompensatie percelen geen invloed. En blijven de uitkomsten en aanbevelingen uit LER N280 Leudal oktober 2020 in stand.

### 3. Wijziging LER ten opzichte van oktober 2020.

Vanwege de verhogende stikstofdepositie op het Natura 2000-gebied Sarsven en de Banen in deze nieuwe situatie dienen er maatregelen genomen te worden om de negatieve gevolgen van deze depositie te mitigeren. Deze maatregel bestaat uit twee agrarische percelen (locatie 2 en 4, met een oppervlakte van 5.51 ha) in Nederweert (tijdelijk) in te richten als Schraal grasland. Deze percelen mogen niet worden bemest. Eén ander landbouwperceel in Nederweert (locatie 3, met een oppervlakte van 1.94 ha) wordt uit de landbouw onttrokken en omgezet in natuur aanvullend op de eerdere aangewezen locaties 1, 5 en 6. Om de landbouw niet te zwaar te belasten is locatie 1 met de helft verkleind, zijnde 2.5 ha. Deze locatie 1 was voorheen 5 ha. De andere compensatiepercelen, de locaties 5 en 6 blijven gelijk. Door deze wijziging wordt de totale natuurcompensatie van 13.53 ha verhoogd naar 18.45 ha.

Vanuit de provincie wordt er getracht op basis van vrijwilligheid mestrechten op te kopen in het gebied om zodoende de twee agrarische percelen (locaties 2 en 4) met gebruiksbeperkingen (Schraal grasland) weer volledig terug te geven, zonder gebruiksbeperkingen en voorschriften aan de landbouw.



Afbeelding 1: Ligging locaties natuurcompensatie percelen



#### 4. Uitgangspunten

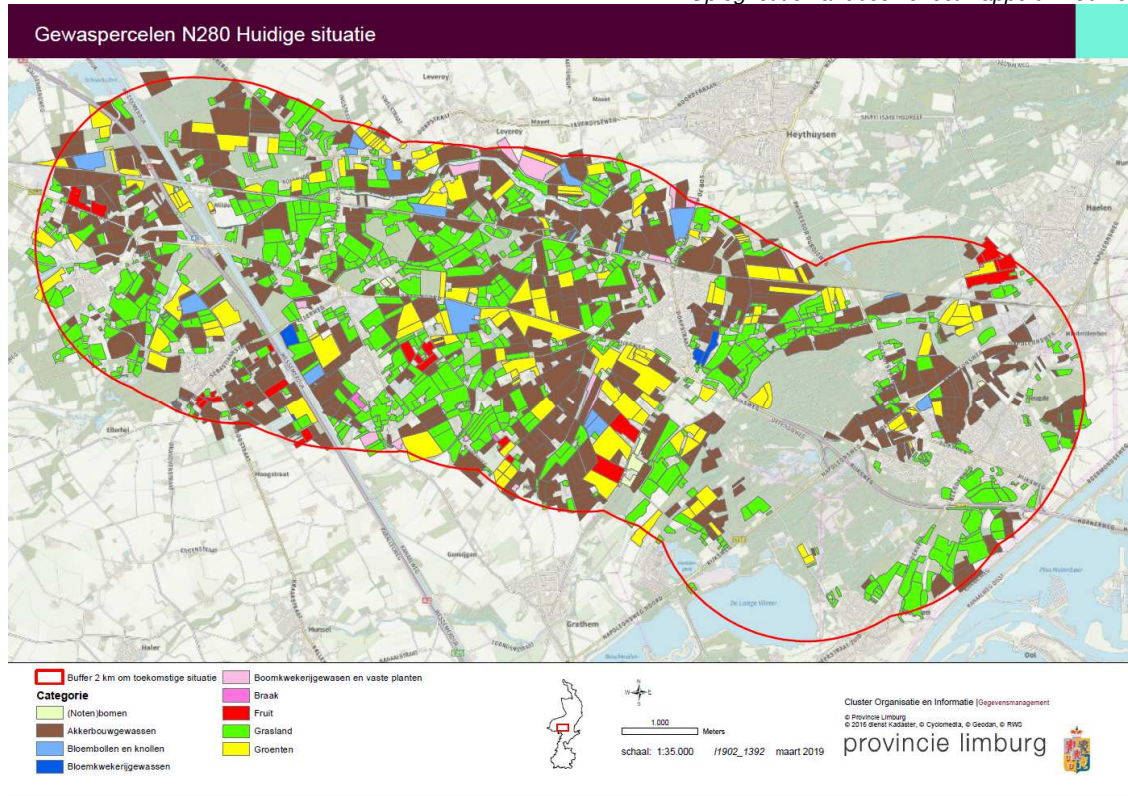
In deze oplegnotitie wordt gekeken naar de landbouweffecten van de reconstructie van de N280 op het areaal landbouwgrond, de bedrijven en de verkaveling voor de wijziging van de totale hoeveelheid natuurcompensatie. Zoals al eerder in het LER N280 Leudal oktober 2020 wordt de huidige situatie vergeleken met het definitieve ontwerp. De gegevens voor vergelijking van de verkaveling en ontsluiting, zijn afkomstig uit de gecombineerde opgave van Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) van 2014 en 2016. De gegevens van RVO uit de gecombineerde opgave van 2014 (bedrijfsgegevens) en 2016 (registratie percelen) zijn de meest recente data waarover de Provincie kon beschikken op het moment, medio 2019, voor de analyse naar de effecten voor het LER N280 op te stellen. Op dit moment zijn er recentere gegevens uit beschikbaar, maar deze zijn niet verwerkt in deze oplegnotitie.

##### Toelichting keuze Plangebied

Omdat er geen sprake is van een gedefinieerd studiegebied, is er gekozen voor een studiegebied van 2 km ten noorden en 2 km ten zuiden van de weg N280 Leudal. In de analyse is gekeken naar de landbouwbedrijven, die percelen cultuurgrond in gebruik hebben binnen deze in totaal 4 km zone (afbeelding 2). De bedrijfslocaties en bedrijfsgebouwen kunnen zich zowel binnen als buiten deze 4 km zone bevinden. Binnen dit studiegebied is er gekeken naar situaties, die ontstaan door de reconstructie van de N280, waarbij sprake is van slechtere verkaveling of ontsluiting (langere afstand naar de percelen) in vergelijking met de huidige situatie. Er is gekozen voor een zone van 4 km om met name een beeld te krijgen van de reconstructie van de N280 op de ontsluiting van percelen. Als gevolg van de reconstructie N280 zijn er nog maar een beperkt aantal (veilige) oversteekpunten voor het landbouwverkeer t.o.v. de huidige situatie. Deze grens van 4 km is zodanig bepaald dat routekeuzes van buiten het gebied naar in het gebied (N280 kruisend) nagenoeg geen invloed heeft op de ontsluiting van percelen.

##### Wijziging natuurcompensatie

*Om de gevolgen van de wijziging van de natuurcompensatie te onderzoeken is in deze oplegnotitie er van uit gegaan dat alle drie toegevoegde landbouwpercelen voor de natuurcompensatie **permanent** worden omgezet naar natuur. Dit om het maximale impact van deze wijziging op de verkaveling voor de landbouw te onderzoeken. Ook al houden twee percelen de agrarische bestemming, de gebruiksbeperkingen en voorschriften zijn zeer vergaand voor een normaal agrarisch gebruik, ook al is dit maar tijdelijk.*



Afbeelding 2: Plangebied huidige situatie, gewaspercelen

## 5. Effecten op areaal, bedrijven en verkaveling

### 5.1. Nieuwe situatie met extra natuurcompensatie

Ten behoeve van de reconstructie van N280 Leudal wordt ruim 41 ha cultuurgrond aan de landbouw onttrokken. Dit is inclusief de compensatiepercelen voor de natuur, vanaf nu in totaal 18.45 ha.

#### Gevolgen op bedrijfsniveau

In de volgende tabellen is ingezoomd op de bedrijven die direct te maken krijgen met het ruimtebeslag van de reconstructie van de N280. Hierbij zijn de effecten op de totale bedrijfsoppervlakte en de verkaveling weergegeven van **alleen die bedrijven**, die getroffen worden door de geplande maatregelen aan de N280 Leudal **binnen het studiegebied**. In de verkavelingsanalyse zijn alle percelen van deze bedrijven binnen het studiegebied meegenomen. Dit kunnen zowel percelen zijn in eigendom, maar ook in pacht of met grondgebruikersverklaring of andere gebruikstitels.

| Bedrijfstype                      | Aantal | Gemiddelde Oppervlakte voor | Gemiddelde Oppervlakte na | Vershil in ha |
|-----------------------------------|--------|-----------------------------|---------------------------|---------------|
| Akkerbouwbedrijven                | 4      | 42,9                        | 41,6                      | 1,3           |
| Tuinbouwbedrijven                 | 3      | 81,2                        | 79,4                      | 1,8           |
| Melkveebedrijven                  | 5      | 45,5                        | 44,2                      | 1,3           |
| Overige graasdierbedrijven        | 5      | 16,3                        | 14,9                      | 1,4           |
| Hokdierbedrijven                  | 5      | 37,8                        | 37,3                      | 0,5           |
| Gewascombinaties                  | 4      | 113,0                       | 110,5                     | 2,5           |
| Gewas / veecombinaties            | 2      | 27,9                        | 26,7                      | 1,2           |
| Bedrijven zonder bedrijfstypering | 3      | 31,1                        | 29,6                      | 1,5           |
| Totaal gemiddeld                  | 31     | 48,9                        | 47,6                      | 1,3           |

Tabel 1: wijziging oppervlakte bedrijven (cursief de gewijzigde gegevens a.g.v. extra natuurcompensatie t.o.v. LER N280)

Uit tabel 1 blijkt dat de gemiddelde bedrijfsoppervlakte voor de 31 bedrijven, die allemaal gelegen zijn in het studiegebied afneemt met 1,3 ha, van 48,9 ha naar 47,6 ha met een variatie van 0,5 ha tot 2,5 ha over de verschillende bedrijfstypen. Voor individuele bedrijven is de variatie groter.

Door de voorgenomen reconstructie van de N280, inclusief compensatie gronden, zal het totale landbouwareaal met ruim 41 ha afnemen.

#### Gevolgen op de verkaveling

Om zicht te krijgen op de verkaveling van deze 31 bedrijven is de huidige verkaveling vergeleken met de situatie na de reconstructie N280 Leudal. Het betreft 80 kavels die door de reconstructie van de N280 Leudal worden geraakt. Onderstaande tabel 2 geeft een samenvatting van het LER N280 Leudal oktober 2020 voor wat betreft de verkaveling.

| Bedrijven                            | Aantal | Gemiddelde Oppervlakte huiskavels in ha | Gemiddelde Oppervlakte veldkavels in ha | Gemiddelde Oppervlakte Alle kavels in ha |
|--------------------------------------|--------|---|---|--|
| Totaal/gemiddeld huidige situatie    | 31     | 3,5                                     | 2,4                                     | 2,5                                      |
| Totaal/gemiddeld nieuwe situatie LER | 31     | 3,3                                     | 2,3                                     | 2,4                                      |

Tabel 2: verkaveling huidige en nieuwe situatie getroffen bedrijven binnen studiegebied (LER N280 Leudal, oktober 2020)

De wijziging vanwege het stikstofdossier, de extra natuurcompensatie heeft betrekking op 4 veldkavels, waarvan er drie een relatie hebben met de 31 bedrijven in het plangebied. Er worden door de extra natuurcompensatie percelen geen huiskavels geraakt. Deze 3 veldkavels hebben een totale oppervlakte van 7.45 ha met een variatie van 2 tot 3 ha. Door deze wijziging zullen de gemiddelde oppervlakten niet wijzigen ten opzichte van de uitkomsten uit het LER N280 Leudal oktober 2020.

## **5.2. Conclusies**

Enkele van de 6 conclusies uit het eerdere LER N280 Leudal worden voor wat betreft de effecten op areaal, bedrijven en verkaveling iets aangepast, namelijk

- Het landbouwareaal neemt met ruim 41 ha af, waarvan 5.51 ha tijdelijk ten opzichte van 36 ha eerst;
- De gemiddelde oppervlakte per bedrijf neemt af met slechts 1.3 ha in plaats van 1.2 ha voor de 31 bedrijven in het plangebied;
- Het gevolg op de verkaveling blijft zeer beperkt ook bij de extra natuurcompensatie als gevolg van het stikstofdossier.

## **5.3. Toekomstige ontwikkelingen**

De natuurcompensatie locaties 2 en 4 worden ingericht als schraal grasland, waarop dus niet op bemest mag worden. Naar alle waarschijnlijkheid is dit een tijdelijke situatie omdat de provincie tracht vrijwillig mestrechten op te kopen in het gebied. Dit om de uitstoot van stikstof nabij de Natura 2000-gebieden Leudal en Sarsven en De Banen te reduceren. Mocht dit lukken is de provincie voornemens om de locaties 2 en 4, in totaliteit 5.5 ha zonder gebruiksbeperkingen of –voorschriften terug te geven aan de landbouw. Daarmee heeft deze wijziging van natuurcompensatie ten opzichte van de uitkomsten uit de LER N280 Leudal van oktober 2020 maar een zeer gering effect.